

TISKOVÁ ZPRÁVA

Norsko prohrálo před Evropským soudem pro lidská práva v dalších dvou kauzách odebraných dětí. Od léta již počtvrté.

Praha, 17. prosince 2019: Dva další rozsudky týkající se praktik norské sociální služby Barnevern a norského systému ochrany dětí dnes padly u Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) ve Štrasburku. V obou případech Norsko opět prohrálo. Celkový počet Norskem prohraných případů tak stoupl na čtyři (po pilotní kauze *Strand Lobben* a kauze *K.O. and V.M versus Norsko*). Na projednání čeká dalších 29 stížností, mezi nimi i stížnost české občanky Evy Michalákové a rodičů slovenské holčičky Maxine.

První případ se týkal polské stěžovatelky, jejíž syn byl umístěn do pěstounské péče po porodu. Přestože požádala o jeho vrácení do své péče a absolvovala kurzy na zlepšení rodičovských dovedností, byla zbavena i zbytku práva na kontakt se synem a úřad sociální péče ji odmítnul sdělit informaci o místě pobytu pěstounské rodiny, kde se dítě nachází. ESLP mimo jiné zkritizoval, že pěstounská péče byla od začátku zamýšlena jako dlouhodobá, protože počet kontaktů matky s dítětem byl striktně omezen, a že posouzení rodičovských kompetencí stěžovatelky vycházelo z vágních a subjektivních kritérií. Štrasburský soud také poukázal na to, že při rozhodování norský soud vycházel ze starých zpráv týkajících se rodičovských kompetencí stěžovatelky, zatímco pěstouni měli možnost referovat o aktuálním rozvoji dítěte. Příslušné autority také nevzaly blíže v potaz důvody, pro které dítě mělo na schůzkách s matkou údajně projevovat negativní reakce, o těchto reakcích navíc referovali pěstouni, kteří se o dítě starali v mezidobí mezi jednotlivými návštěvami.

Druhý případ se týká somálské stěžovatelky, která v roce 2009 získala v Norsku i se synem, narozeným ještě v Keni, status uprchlíka. Syn jí byl odebrán v roce 2010 v uprchlickém táboře a umístěn do křesťanské rodiny, ačkoli mohl být umístěn k příbuzným nebo do somálské či jiné muslimské rodiny. Matka žádala zachování rodičovských práv a možnost kontaktu. Podle ESLP nemohou místní autority využívat rozpadlé rodinné vztahy jako důvod k adopci dítěte, pokud samy takovou situaci vytvořily tím, že selhaly ve své povinnosti přijmout opatření na pomoc rodině. Norské soudy podle rozhodnutí ESLP upřednostnily zájmy pěstounů před zájmy rodiny.

V dnešním rozsudku štrasburský soud konstatoval porušení práva na rodinný život obou stěžovatelek. Polské stěžovatelce přiznal odškodnění 25.000 euro, druhá stěžovatelka odškodnění nežádala.

Dnešní tisková zpráva ESLP je přiložena, rozsudky jsou k nahlédnutí zde:

- [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\],"itemid":\["001-199381"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{)
- [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER","CHAMBER"\],"itemid":\["001-199382"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{)

Vyjádření senátorky Jitky Chalánkové za Petiční výbor na pomoc rodině Michalákových:

„Evropský soud pro lidská práva v těchto případech jasně pojmenoval zásadní chyby norského systému péče o děti. Nastává čas, kdy by evropské vlády měly sebrat odvahu a začít s Norskem komunikovat v politické rovině. Krádeže dětí, ať už vlastních nebo cizinců, do civilizovaného světa nepatří. Pokud chce někdo hájit lidská práva ve světě, může začít právě v Norsku.“